

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., v právní věci žalobce: **PaedDr. Z. H., Ph.D.**, zast. Mgr. Lukášem Trojanem, advokátem se sídlem Hvězdova 1716/2b, Praha 4, proti žalovanému: **Krajský úřad Kraje Vysočina**, se sídlem Žižkova 57, Jihlava, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 4. 2013, č. j. KUJI 22049/2013, OE 34/2013, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 31. 7. 2014, č. j. 30 A 39/2013 – 64,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.
- III. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti
v celkové výši **4 114 Kč**, k rukám jeho zástupce Mgr. Lukáše Trojana, advokáta se sídlem
Hvězdova 1716/2b, Praha 4, do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Podanou kasační stížností se žalovaný (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“), kterým bylo dle § 78 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zrušeno jím vydané rozhodnutí ze dne 4. 4. 2013, č. j. KUJI 22049/2013, OE 34/2013, a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení. Tímto

rozhodnutím bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzen exekuční příkaz Městského úřadu Havlíčkův Brod ze dne 18. 2. 2013, č. j. EK/5648/2012/VR-3, kterým byla nařízena daňová exekuce příkázáním pohledávky z účtu k vymožení vykonatelného nedoplatku a exekučních nákladů v celkové výši 26 520 Kč.

[2] Předmětem sporu je otázka právní moci a vykonatelnosti exekučního titulu, tj. rozhodnutí odboru dopravy Městského úřadu v Havlíčkově Brodě ze dne 28. 2. 2011, č. j. DOP/2842/2010-9, kterým byla žalobci uložena pokuta za spáchání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích.

[3] Krajský soud konstatoval, že exekuční titul jakož i rozhodnutí o odvolání proti exekučnímu titulu ze dne 3. 8. 2011, č. j. KUJI 69063/2011, sp. zn. OOSČ 2138/2011 OOSC/80/PM/2, bylo správním orgánem doručováno do vlastních rukou žalobce ve smyslu § 20 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Ověřil, že na doručence přiložené k odvolacímu rozhodnutí je uvedeno datum převzetí 5. 8. 2011, kolonka pro uvedení jména a příjmení příjemce je vyplněna údajem „osobně“ a v kolonce pro uvedení podpisu se nachází jako podpis v zásadě čitelné příjmení žalobce. Na rozhodnutí je vyznačeno nabytí právní moci ke dni 5. 8. 2011.

[4] V obecné rovině souhlasil s tím, že doručenka (dodejka) je obvyklým důkazním prostředkem prokazujícím doručení jakékoliv písemnosti jejímu adresátu. Vznikne-li však o právně významném údaji na doručence důvodná pochybnost, je nezbytné takový údaj učinit předmětem dalšího dokazování. Tak tomu bylo i v projednávané věci, neboť žalobce řádné doručení exekučního titulu zpochybnil a jako důkaz navrhl výsledky svědků, a to výsledky poštovní doručovatelky a výsledky svého syna, který měl zásilku místo něho převzít.

[5] Argumentaci stěžovatele v odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí, že pokud se žalobce fakticky s obsahem doručované písemnosti seznámil, došlo ke zhojení případné vady při jeho doručování, soud nepřisvědčil. Není totiž zřejmé, jakým způsobem a hlavně kdy (k jakému datu) se tak dle stěžovatele mělo stát, přičemž k tomuto jeho závěru nejsou ve správním spise založeny vůbec žádné podklady. Stěžovatel dokonce neuvedl ani žádné úvahy o tom, na základě jakých skutečností k tomuto svému závěru dospěl.

[6] Pro posouzení oprávněnosti nařízení exekuce je otázka nabytí právní moci a vykonatelnosti exekučního titulu zcela zásadní. Postup dle ustanovení § 19 odst. 6 správního řádu, z něhož vyplývá, že písemného dokladu není zapotřebí, je-li z postupu účastníka řízení v řízení zjevné, že mu bylo doručeno, na projednávanou věc nedopadá. Uvedené ustanovení se aplikuje na případy, kdy písemnost nemusí být podle zákona doručena do vlastních rukou, ale pro řízení je třeba, aby bylo doloženo, že písemnost skutečně byla adresátovi doručena.

[7] Doručenka dokládající doručení podle správního řádu není veřejnou listinou a platí pro ni (stejně jako pro každou jinou listinu soukromou), že určitou důkazní sílu sice má, ovšem stačí formální popření její správnosti, aby nastoupila důkazní povinnost a důkazní břemeno toho, kdo tvrdil skutečnosti, jež měly být listinou prokázány. Jinými slovy, jednalo se o listinu, u níž o pravosti a správnosti nebylo pochyb (doručenka byla v daném

pokračování

případě současně jediným důkazem ve prospěch závěru, že žalobci byla písemnost doručena), dokud žalobce nepopřel správnost obsahu, a to v rozsahu podpisu příjemce písemnosti. Takové formální popření správnosti doručení žalobcem založilo důkazní povinnost stěžovatele. Byl to stěžovatel, který pro svůj další postup v exekučním řízení musel otázku doručení podkladového rozhodnutí žalobci postavit najisto a posoudit (ne)správnost doručení.

II. Obsah kasační stížnosti, vyjádření žalobce

[8] Stěžovatel brojí proti rozsudku krajského soudu kasační stížností z důvodu dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Uvádí, že mu jako exekučnímu orgánu bylo jinou funkční součástí Městského úřadu Havlíčkův Brod předáno rozhodnutí s vyznačenou doložkou právní moci. Jako exekučnímu orgánu mu v žádném případě při respektování presumpce správnosti rozhodnutí správních orgánů nepřisluší přezkoumávat, zda příslušné rozhodnutí skutečně právní moci nabylo a splňuje všechny náležitosti exekučního titulu. Úkony v tomto směru měl činit žalobce, který mohl postupovat dle § 41 správního řádu a požádat o určení neplatnosti doručení.

[9] Tvrzení žalobce, že mu exekuční titul nebyl doručen, nevyvolalo potřebu dalšího dokazování. K prakticky totožné situaci se vyjádřil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 31. 3. 2010, č. j. 9 As 65/2009, kde je uvedeno, že obsahuje-li doručení všechny požadované údaje, nese důkazní břemeno ten, kdo doručení zpochybňuje. Ke zpochybnění je třeba předestřít věrohodnou skutkovou verzi reality, která by byla údaje uvedené na doručence zpochybnit a tím ji zbavit důkazní síly.

[10] Tvrzení žalobce vznesené až ve fázi exekuce není způsobilé doručení zpochybnit. Vyloučení možnosti záměny adresáta bylo v projednávané věci posíleno uvedením roku narození adresáta na doručence. Při opačném výkladu by musel exekuční orgán při každém zpochybnění doručení provádět dokazování, navíc výsledkem poštovní doručovatelky, která dnes a denně doručuje desítky písemností, a která by si měla s několikaletým odstupem pamatovat okolnosti, za kterých tu či ona písemnost doručovala.

[11] Skutečnost, že se stěžovatel blíže nezabýval okamžikem, ke kterému se žalobce seznámil s obsahem exekučního titulu, není podstatná, neboť exekuční titul byl žalobci řádně doručen prostřednictvím držitele poštovní licence. Stěžovatel nesouhlasí ani se závěrem, že postup upravený v § 19 odst. 6 správního řádu nelze na projednávanou věc aplikovat. S možností, že rozhodnutí nemusí být účastníkovi řádně doručeno do vlastních rukou, počítá § 84 odst. 2 správního řádu, který určuje počátek běhu lhůty pro podání odvolání v případě faktického seznámení se s obsahem rozhodnutí.

[12] Navrhuje rozhodnutí krajského soudu zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení.

[13] Žalobce ve vyjádření ke kasační stížnosti uvádí, že povinnost správního orgánu posuzovat splnění podmínek pro nařízení exekuce vyplývá přímo z § 181 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“). Právní moc a vykonatelnost exekučního titulu mezi takové zákonem stanovené povinnosti nepochybně patří. Obdobné ustanovení obsahuje i zákon č. 99/ 1963 Sb., občanský soudní

řád, ve znění pozdějších předpisů (dále také „o. s. ř.“). Pokud by platil výklad stěžovatele, pak by byl přezkum podmínek pro nařízení výkonu exekuce vyloučen, neboť by postačovalo slepě následovat vyznačenou doložku právní moci. Zpochybnil-li žalobce doručení, byl stěžovatel povinen se touto otázkou zabývat. Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ve věci sp. zn. 9 As 65/2009 na danou věc neodpadá, neboť řešilo jinou právní otázku, a to předvolání na jednání. Žalobce v projednávané věci navíc předložil důkazy, které prokazují, že spornou dodejku podepsala osoba s jiným občanským průkazem, než jaký byl vydán žalobci.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[14] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a za stěžovatele jedná pověřená osoba ve smyslu ustanovení § 105 odst. 2 s. ř. s. Poté přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), ověřil při tom, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[15] Obecně jsou principy výkonu rozhodnutí upravené v občanském soudním řádu, který se dle ustanovení § 177 daňového řádu přiměřeně použije i pro výkon daňové exekuce.

[16] Exekuční řízení slouží k nucenému výkonu rozhodnutí, jež nebylo splněno povinným subjektem dobrovolně. Předpokládá, že existuje určitý exekuční titul, který, aby byl způsobilým podkladem pro nařízení exekuce, musí splňovat zákonem stanovené formální a materiální znaky. I pro výkon rozhodnutí platí ustanovení § 103 a násl. o. s. ř., podle nichž soud kdykoliv za řízení přihlíží k tomu, zda jsou splněny podmínky, za nichž může jednat ve věci. Od podmínek řízení je nutno lišit překážky v postupu řízení, kdy podmínky se vážou již k okamžiku zahájení řízení, zatímco o překážkách lze hovořit jen v případě, že nastanou až v průběhu řízení. Dále je nutno striktně odlišovat nedostatek titulu, který není nedostatkem podmínky řízení, nýbrž nedostatkem věcné podmínky, vzhledem k němuž nelze vůbec návrhu na exekuci vyhovět.

[17] Ve formální rovině jde o okamžik, kdy nastávají účinky příslušného právního aktu, respektive, kdy je povinný nucen příslušným rozhodnutím uloženou povinnost splnit. Okamžik vykonatelnosti stanoví právní předpis, na jehož základě byl právní akt vydán. Materiální předpoklady vyjadřují obsahovou určitost exekučního titulu, podle kterého se exekuce vede. Každý titul proto musí obsahovat přesnou individualizaci oprávněného a povinného, přesné vymezení práva a tomu odpovídající povinnosti na plnění, jakož i stanovení lhůty k plnění dané povinnosti.

[18] Hodnocení náležitostí návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí a podmínek řízení mají svůj podklad v ustanoveních § 254 odst. 1, § 43 a § 103 o. s. ř., požadavky exekučního titulu (jeho vykonatelnost) vychází z ustanovení § 251 a § 274 o. s. ř., materiální vykonatelnost z ustanovení § 257, § 263 a § 264 o. s. ř.. Ostatně i podle § 176 daňového řádu může být exekučním titulem pouze vykonatelné rozhodnutí. Judikatura Nejvyššího

pokračování

soudu dovodila, že z širšího právního kontextu vyplývá nutnost posuzovat také to, zda titul, jež má být vykonán, byl vydán oprávněným orgánem a zda vymáhané právo není prekludováno.

[19] Jde-li o rozhodnutí podle přestupkového zákona, konkrétně o rozhodnutí, kterým se ukládá peněžité plnění, které je dle ustanovení § 176 daňového řádu exekučním titulem (jak je tomu v posuzovaném případě), je podle ustanovení § 74 správního řádu rozhodnutí vykonatelné nabytím právní moci a současně uplynutím lhůty ke splnění povinnosti.

[20] Rozhodnutí, které uvedené náležitosti postrádá, není vykonatelným titulem a nemůže být podkladem pro výkon rozhodnutí.

[21] Lze tedy shrnout, že v exekučním řízení lze zpochybňovat existenci exekučního titulu, pravomoc správního orgánu exekuční titul vydat, právní moc exekučního titulu, skutečnost, zda povinnost stanovená v exekučním titulu zavazuje povinného z exekučního příkazu, skutečnost, zda exekuční titul vymáhanou povinnost vůbec ukládá, anebo skutečnost, zda exekučním titulem uložená povinnost je fakticky vůbec splnitelná, ať už z důvodu právní či faktické nemožnosti takového plnění nebo z důvodu natolik neurčitého vymezení ukládané povinnosti, že to brání v jejím splnění.

[22] Stěžovatel se proto mýlí, má-li zato, že se zkoumáním vykonatelnosti exekučního titulu před nařízením exekuce zabývat nemusí. Povinnost soudu zabývat se před nařízením exekuce mj. i otázkou vykonatelnosti exekučního titulu opakovaně potvrdil také Ústavní soud. Tak např. v nálezu ze dne 7. 9. 2010, sp. zn. I. ÚS 1357/10, Ústavní soud odkázal na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. prosince 2009, sp. zn. 20 Cdo 938/2008; tam posuzoval Nejvyšší soud jako otázku zásadního právního významu ve smyslu § 237 odst. 3 o. s. ř. otázku, zda je soud v rámci exekučního řízení oprávněn zabývat se námitkou povinného, že mu v nalézacím řízení nebyl řádně doručen exekuční titul, tj. mimo jiné to, zda je exekuční titul vykonatelný i po stránce formální, tedy splňující zákonem stanovené formální náležitosti pro výkon rozhodnutí, tedy i otázku, zda byl povinnému řádně doručen. Nejvyšší soud při této příležitosti odkázal na svou opakovanou judikaturu, ve které zdůraznil, že okolnosti významné pro závěr, že je podkladové rozhodnutí vykonatelné, zjišťuje soud i v případě, že je takové rozhodnutí opatřeno doložkou vykonatelnosti. Konkrétně to znamená - podle Nejvyššího soudu - že právní názor odvolacího soudu, podle něhož námitkou povinného (stěžovatele), že mu v nalézacím řízení nebyl řádně doručen exekuční titul, se nelze ve vykonávacím řízení zabývat, je nesprávný, neboť tato námitka se týká skutečnosti rozhodné pro nařízení exekuce a soud je oprávněn (a povinen) se jí zabývat a provést potřebná šetření. Nejvyšší soud opakovaně zdůraznil, že jestliže povinný v odvolání napadl závěr soudu prvního stupně námitkou, že mu exekuční titul nebyl doručen do vlastních rukou (§ 173 odst. 1 o. s. ř.), musí se odvolací soud touto jeho námitkou zabývat a případně provést potřebné důkazy. Nejvyšší soud uzavřel věc tak, že (případně zjištěná) nevykonatelnost exekučního titulu je důvodem zamítnutí návrhu na nařízení exekuce, popřípadě pro zastavení exekuce, byla-li již pravomocně nařízena (srov. § 181 odst. 2 daňového řádu - pozn. NSS).

[23] Ústavní soud zdůraznil, že z požadavku spravedlivého procesu garantovaného v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod vyplývá mj. povinnost obecných soudů

interpretovat jednotlivá ustanovení v souladu s judikaturou Nejvyššího soudu. Výše uvedené závěry se nepochybně vztahují i na situace, kdy exekuci neprovádí soud, ale sám správní orgán.

[24] S krajským soudem lze proto bez výhrad souhlasit v tom, že stěžovatel byl povinen se s námitkou absence vykonatelnosti exekučního titulu vypořádat a provést i stěžovatelem navrhané důkazy. Na místo toho stěžovatel v odůvodnění svého rozhodnutí pouze jednou větou konstatoval, že rozhodnutí považuje za řádně doručené, protože se žalobce s jeho obsahem fakticky seznámil. Tvrdil-li stěžovatel, že se žalobce s obsahem rozhodnutí prokazatelně seznámil, je uvedené tvrzení zcela nepřezkoumatelné a bez jakékoliv opory ve spisovém materiálu.

[25] Nejvyšší správní soud se shoduje i se závěry krajského soudu ohledně výkladu § 19 a § 20 správního řádu. Písemností doručovanou povinně do vlastních rukou ve smyslu § 19 odst. 4 správního řádu je stejnopis písemného vyhotovení rozhodnutí, a to nepochybně i rozhodnutí odvolacího orgánu.

[26] Závěry soudu uvedené v rozsudku ve věci sp. zn. 9 As 65/2009 nejsou se závěry krajského soudu v žádném rozporu. Nejvyšší správní soud v tomto rozhodnutí výslovně uvedl, že k tomu, aby byla vyvrácena správnost údajů o doručení, musí účastník řízení tvrdit a prokázat skutečnosti vedoucí k závěru, že údaje na doručence nejsou pravdivé. V jím posuzované věci žalobce nejen, že neoznačil žádné důkazy k prokázání, že obsah doručky není v souladu s objektivní pravdou, ale ani neuváděl žádné konkrétní skutečnosti, které by vzbuzovaly zcela důvodnou pochybnost o pravdivosti doručky. Žalobce v odvolání proti rozhodnutí prvoinstančního správního orgánu ze dne 21. 5. 2008 pouze uvedl, že předvolání nikdy neobdržel. Za této situace měl stěžovatel tuto námitku vyvrácenou doručenkou.

[27] Tak tomu v nyní projednávané věci zjevně nebylo, neboť žalobce v průběhu exekučního řízení údaje na doručence svými tvrzeními zpochybnil a k těmto tvrzením navrhl důkaz výsledkem svědků. Jeho skutková verze reality není nemyslitelná, a nelze ji bez dalšího dokazování vyloučit. Stěžovatel se namítaným tvrzením ani navrhanými důkazy žádným způsobem nezabýval a bez jakékoliv opory konstatoval, že žalobce se s obsahem rozhodnutí prokazatelně seznámil a tím je i případná vada doručení zhojena. Jeho rozhodnutí proto nemůže obstát.

IV. Závěr a náklady řízení

[28] S ohledem na výše uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. O věci rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s., dle kterého o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

[29] Stěžovatel, který neměl v řízení úspěch, nemá ze zákona právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalobce měl ve věci plný úspěch, proto mu zdejší soud dle § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., přiznal náhradu nákladů řízení proti stěžovateli.

pokračování

[30] Zástupce žalobce v řízení o kasační stížnosti, Mgr. Lukáš Trojan, učinil celkem jeden úkon právní služby, kterým je písemné podání soudu ve věci samé (vyjádření ke kasační stížnosti) [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění účinném pro projednávanou věc, dále jen („advokátní tarif“)]. Jelikož zástupce žalobce učinil úkon právní služby po novele advokátního tarifu provedené vyhláškou č. 486/2012 Sb., tak mu za jeden úkon právní služby v dané věci náleží mimosmluvní odměna ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5. advokátního tarifu], která se zvyšuje o 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů dle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Celkem tedy za jeden úkon právní služby náleží 3 400 Kč. Za řízení před Nejvyšším správním soudem zástupci náleží 4 114 Kč včetně DPH, neboť zástupce soudu doložil, že je společníkem společnosti, která je plátcem daně z přidané hodnoty.

[31] Tuto částku je povinen žalovaný uhradit k rukám zástupce Mgr. Lukáše Trojana, advokáta se sídlem Hvězdova 1716/2b, Praha 4. Náhrada nákladů řízení je splatná ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. března 2015

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu